

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน
 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
 Administrative Factors Affecting the Implementation to the Student Literacy Policy in Schools
 under the Office of Nakhonphanom Primary Educational Service Area 2

ศรีแพ ผลบุญ*

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์**

ดร.ระพีพรรณ ร้อยพิลา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 351 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 93 คน และครูผู้สอน จำนวน 258 คน จาก 93 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมี 2 ตอน คือ ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.491 – 0.849 ค่าความเชื่อมั่น 0.962 และการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.464 – 1.000 ค่าความเชื่อมั่น 0.936 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหาร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ
4. ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ตัวแปรปัจจัยการบริหาร จำนวน 7 ด้าน พบว่ามี จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุม ประเมินผล และการกระตุ้นส่งเสริม ด้านภาวะผู้นำ ด้านเจตคติของผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย และด้านการติดต่อสื่อสารที่สามารถพยากรณ์ การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้โดยรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหาร, นโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

6. ปัจจัยการบริหาร ที่ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อหาแนวทางพัฒนา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุม ประเมินผลและการกระตุ้นส่งเสริม ด้านภาวะผู้นำ ด้านเจตคติของผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย และด้านการติดต่อสื่อสาร โดยได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน

ABSTRACT

The purposes of this study were to compare, find out the relationship, predicting power and find the guidelines development of administrative factors affecting the implementation to the student literacy policy in schools. The sample group were the teachers in school under the office of Nakhonphanom Primary Educational Service Area 2 in academic year 2015, amount 351, consists 93 administrators and 258 teachers from 93 schools. The instrument used for five rating scale of questionnaire, with 2 parts were administrative factors affecting the implementation to the student literacy policy in schools. The discriminative power between 0.491 – 0.849, the reliability was at 0.962 and the implementation to the student literacy policy in schools the discriminative power between 0.464 – 1.000, the reliability was at 0.936. The statistic for analyze were percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation, t-test (Independent Samples), One – Way ANOVA (F-test) and Stepwise Multiple Regression Analysis

The findings of this study were as follows :

1. The administrative factors and the implementation to the student literacy policy in school according to opinions of administrators and teachers, as a whole, were at a high level.
2. The administrators and teachers had opinion to the administrative factors were not different as for the implementation to the student literacy policy were different with the statistical significance .05 level.
3. The administrators and teachers that working in different school sizes had opinion to the administrative factors and the implementation to the student literacy policy in schools were different with the statistical significance at .01 and .05 level respectively.
4. The administrative factors and the implementation to the student literacy policy in schools had positive correlation with the statistical significance at .01 level.
5. The variable of the administrative factors 7 aspects found that 4 aspects which are the controlling of evaluation and encouragement, the leadership, the employee attitude of implementation to the policy and the communications that could predict the implementation to the student literacy policy in schools with the statistical significance .01 level.
6. The administrative factors should be encourage for finding the development for 4 aspects which are the controlling of evaluation and encouragement, the employee attitude of implementation to the policy and the communications. Using by 10 expert from interview.

Keyword : Administrative Factors, Literacy Policy

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศนั้นต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาคน การพัฒนาคนต้องเริ่มต้นที่การศึกษา ทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นสำหรับทุกคนต้องมีเพื่อช่วยพัฒนาตนเองในการศึกษา คือ การอ่านออกเขียนได้ และเข้าใจความหมายในภาษาไทย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558, บทนำ) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ระบุชัดเจนว่า การจัดการศึกษาทั้งในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องมุ่งเน้นความรู้ด้านภาษาและการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, 2553, หน้า 7-8)

จากข้อมูลความสามารถในการอ่านของเด็กไทยลดลงอยู่ในอันดับที่ 41 – 42 จาก 57 ประเทศ และจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550-2551 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละรายวิชาภาษาไทยเท่ากับ 48.26, 51.60 ตามลำดับ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2551, หน้า 9) จากข้อมูลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาด้านภาษาไทยในปีงบประมาณ 2553 แต่ยังคงพบว่านักเรียนที่มีปัญหาการอ่านจำนวนมาก ต่อมากระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศนโยบาย “ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558, หน้า 5 – 12)

ในการดำเนินงานตามนโยบายให้ประสบผลสำเร็จนั้นจำเป็นต้องมีปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องของหลายปัจจัย โดยพบว่าภาวะผู้นำในองค์กร การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติ การทำงานเป็นทีม และการใช้การจูงใจ มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของโครงการ (วรพจน์ รุ่งอรุณ, 2555, หน้า 34) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ทรัพยากร ที่สนับสนุนนโยบายต้องเพียงพอ จึงจะทำให้นโยบายประสบความสำเร็จ (C.E.Van Horn & D.S. Van Meter, 1976) การกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจในการดำเนินงาน การติดต่อสื่อสารและประสานงานอย่างเต็มที่ ทิศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่ง สมพร เฟื่องจันทร์ (2552, หน้า 225) กล่าวว่าไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องมีระบบการจัดการที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่มีความขัดแย้งภายในองค์กร

การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้นั้นมีแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย 5 ขั้นตอน คือ การสร้างความตระหนัก การให้ความรู้ การนำสู่การปฏิบัติ การนิเทศติดตามและการสรุปรายงานผล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558, หน้า 5-12)

จากนโยบายที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ทุกโรงเรียนต้องดำเนินงานตามนโยบายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยมีปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องของหลายปัจจัยดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหาร และการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ อยู่ในระดับใด
2. ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ แตกต่างหรือไม่ อย่างไร
3. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ แตกต่างหรือไม่ อย่างไร

4. ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

5. ปัจจัยการบริหารใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน

6. แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

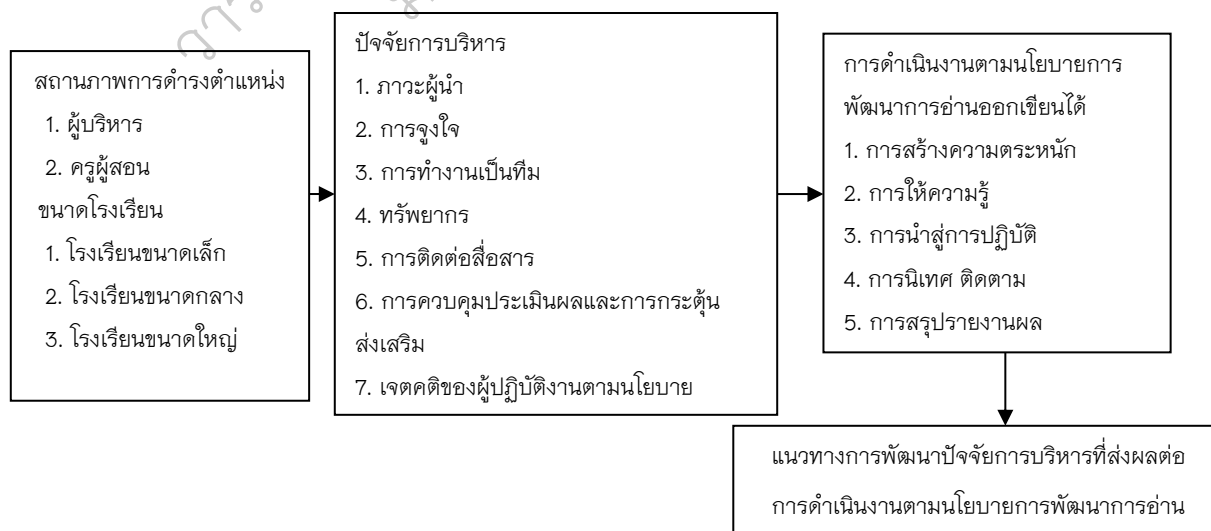
ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ต่อปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน
4. เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน
5. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน
6. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการ แนวคิดแล้วสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 185 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,155 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 185 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,970 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2558 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 327 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คน จำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 93 คน และครูผู้สอน จำนวน 258 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)
 ตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานตามนโยบาย การพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวม ดังนี้
 1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
 2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม จำนวน 351 ฉบับ และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage) 2. ค่าเฉลี่ย (Mean) 3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) 4. t-test (Independent sample t-test) 5. F-test (One Way ANOVA) 6. สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation) 7. สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
 2. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ดังนี้ 2.1) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารโดยรวมไม่แตกต่างกัน 2.2) ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหาร และต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

4. ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ มีความสัมพันธ์กัน ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ปัจจัยด้านการควบคุม ประเมินผลและการกระตุ้นส่งเสริม ด้านภาวะผู้นำ ด้านเจตคติของผู้ปฏิบัติงาน ตามนโยบาย และด้านการติดต่อสื่อสาร มีอำนาจพยากรณ์การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ โดยรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 ท่าน ได้แนวทางในการพัฒนาปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ดังนี้ 6.1) ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารควรศึกษาคูณานองค์กรหรือโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านองค์ความรู้กับผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารควรเป็น Coaching แก่ครู 6.2) ด้านการติดต่อสื่อสาร ควรมีการจัดประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและระหว่างกลุ่มเครือข่าย มีการติดต่อสื่อสารทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารทั้งสองทาง และจัดเวทีให้มีการนำเสนอแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของครูในแต่ละโรงเรียน เพื่อค้นหาโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ 6.3) ด้านการควบคุม ประเมินผล และการกระตุ้นส่งเสริม จัดให้มีคณะกรรมการออกไปประเมินการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน จัดเวทีนำเสนอนวัตกรรมของนักเรียนในโรงเรียนที่เป็นผลสำเร็จในด้านนี้ มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีการยกย่องเชิดชูเกียรติ ให้รางวัลเป็นความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน 6.4) ด้านเจตคติของผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย ควรสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน หมั่นติดตามสอบถาม ให้กำลังใจ อยู่เสมอ ให้คำปรึกษาที่ดี ให้รางวัลความดีความชอบ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติมีแรงจูงใจในการทำงานเป็นการสร้างเจตคติที่ดี

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นดังนี้

1.1 ระดับปัจจัยการบริหาร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสามารถสื่อสารและสั่งการ เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาเทคนิคใหม่ๆ มีการประชุมครูทั้งภายในโรงเรียนและกลุ่มเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้ครูเกิดทักษะในการปฏิบัติงานและเกิดความสัมพันธ์อันดี มีการประกาศเชิดชูเกียรติ และยกย่อง ให้รางวัลแก่ครูและโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพจน์ รุ่งอรุณ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้เป็นวาระสำคัญที่ทุกโรงเรียน

ต้องดำเนินการตามมาตรการให้บรรลุผล จึงส่งผลให้การดำเนินงานตามนโยบายอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 2 -3) ได้รายงานผล การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามนโยบาย “ปี 2558 เป็นปีปลดนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ พบว่า การดำเนินงานตามนโยบายนั้น ได้มีการขับเคลื่อนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและกำหนดให้โรงเรียนสำรวจ ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ทุกระดับชั้น เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหา ตามบริบทความพร้อม ของนักเรียนในโรงเรียน พัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานทุกระดับ รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกส่วน มีความตระหนักและเห็นความสำคัญ ร่วมกันอย่างจริงจังและมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล อย่างรูปธรรม

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานตามนโยบาย การพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหาร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผู้บริหารและครูผู้สอน ต่างรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตน แล้วได้ปฏิบัติหน้าที่เต็มตามศักยภาพ โดยผู้บริหารใน ฐานะผู้นำได้แสดงภาวะความเป็นผู้นำด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้การเอื้ออำนวยกับครู ส่งเสริมให้ครูได้รับการ พัฒนาความรู้ และเทคนิคใหม่ๆ ในขณะเดียวกัน ครูเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการดำเนินงาน จึงได้ทุ่มเท แรงกาย แรงใจ และกำลังความสามารถ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานตามนโยบายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์จึงทำให้ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทรงศักดิ์ สู่สุข (2551) ได้ทำการศึกษาปัจจัยทางการบริหารบางประการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหาร โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออก เขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเป็นผู้ที่ได้รับนโยบายโดยตรง แต่ไม่ได้เน้นนโยบายดังกล่าวมากกำหนดเป็นวาระสำคัญของนักเรียนในโรงเรียน จึงทำให้ครูผู้สอนหนึ่งขาดความตระหนักและการเอาใจใส่อย่างจริงจัง จึงส่งผลให้ความคิดเห็นมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ได้รายงานผลการดำเนินงาน การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามนโยบาย “ปี 2558 เป็นปีปลดนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้” (2558, หน้า 29) กล่าวถึงปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานในระดับโรงเรียนของผู้บริหารและครูผู้สอนว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ส่วนหนึ่งขาดความตระหนักและการเอาใจใส่อย่างจริงจัง ครูไม่ครบชั้น หรือไม่จบเอกภาษาไทย ไม่ปรับเปลี่ยน การสอน ครูผู้สอนมีภาระงานมากทำให้มีเวลาสอนน้อย

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหาร และการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนดังนี้

3.1 ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหาร โดยรวม แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากรเพียงพอ ส่งผลให้มีการวางตัวบุคคล ในการดำเนินงาน แบ่งงาน และทำงานได้อย่างชัดเจน ในขณะที่โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็กมีบุคลากรน้อย ครูคนหนึ่งจะต้องทำหน้าที่หลายฝ่าย การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดเทคโนโลยีหรือ ระบบการติดต่อสื่อสารที่ยังไม่ได้ผล รวมทั้งโรงเรียนขนาดเล็กบางโรงเรียนขาดผู้บริหารที่จะคอยควบคุม ประเมินผล หรือกระตุ้นส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติงานตามนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับ มยุรี อนุมานราชชน (2552, หน้า 221 - 226)

ที่นำเสนอว่า เวลาและทรัพยากรมักจัดเป็นข้อจำกัดในการดำเนินงานตามนโยบาย อีกประการหนึ่งก็คือ งบประมาณ โดยโรงเรียนขนาดเล็กจะมีข้อจำกัดด้านงบประมาณมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ อาจทำให้แนวทาง/แผนงาน/โครงการ ต้องเผชิญปัญหาด้านทรัพยากรไม่เพียงพอ การติดต่อสื่อสาร เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการประสานงาน ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยทั่วไปมักไม่มีการติดต่อสื่อสารที่สมบูรณ์ แม้ระบบสารสนเทศอาจจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ แต่ไม่ได้ให้หลักประกันว่าข้อมูลและคำสั่งจะมีการนำไปปฏิบัติตามที่กำหนด ซึ่งส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3.2 ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน แตกต่างกัน” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในการบริหารจัดการในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากร และการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ในขณะที่โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กขาดความพร้อมในหลายๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักคิดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 33) ได้นำเสนอถึงผลการประเมินความสามารถการอ่าน การเขียนของนักเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนหนึ่ง นอกจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูผู้สอนไม่ครบชั้นแล้ว ยังเป็นโรงเรียนที่มีความหลากหลายทั้งทางวัฒนธรรมและความเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิต ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนทำได้ไม่เต็มที่ ทำให้นักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้มีจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

4. ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน โดยรวม สัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีภาวะผู้นำสามารถใช้ศิลปะการจูงใจและชักนำให้ครูผู้สอนทำงานร่วมกัน โดยการยกย่องชมเชย มีการประกาศเกียรติคุณให้รางวัลด้วยความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งสอดคล้องกับ วิชาดา คูปตานนท์ (2551, หน้า 256) กล่าวไว้ว่า องค์การทุกองค์การจะสามารถดำเนินงานได้ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำและสอดคล้องกับสัญญา เคนาภูมิ และวัชรินทร์ สุทธิชัย (2556, หน้า 109 - 110) กล่าวว่า การให้สิ่งจูงใจได้แก่ รางวัล ค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ การยกย่องชมเชย การให้เกียรติยศชื่อเสียง นักวิชาการเชื่อว่าการให้สิ่งจูงใจอย่างเพียงพอ จะทำให้ผู้ปฏิบัติปฏิบัติตามนโยบายไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีการบริหารที่ทีมงานที่ดีส่งผลให้ครูในโรงเรียนรับรู้และเข้าใจวิธีที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เต็มใจที่จะปฏิบัติทุกอย่างเพื่อความสำเร็จตามนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับ สุรินทร์ เลานันท์ (2551, หน้า 62) อธิบายว่า การมีทีมที่ดีทำให้ผลการทำงานดีขึ้น ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้จะมีผลต่อการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีการบริหารจัดการทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสม โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานที่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ สัญญา เคนาภูมิและวัชรินทร์ สุทธิชัย (2556, หน้า 109) กล่าวว่างบประมาณช่วยให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุผล โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และมีการสร้างเครือข่ายเพื่อประสานงานร่วมกัน ผู้บริหารทุกระดับมีการควบคุม ประเมินผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย รวมทั้งมีการกระตุ้นส่งเสริมและสร้างเจตคติที่ดีเพื่อให้เกิดกำลังใจในการทำงาน โดยปัจจัยทั้ง 7 ประการมีผลและส่งเสริมให้การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี สังข์ศรี (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลการประเมินผลการนำนโยบายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรม ครูตัวผู้เรียนและผู้ปกครอง

5. มีปัจจัยจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน โดยรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการควบคุม ประเมินผลและการกระตุ้นส่งเสริม ด้านภาวะผู้นำ ด้านเจตคติของผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย และ ด้านการติดต่อสื่อสาร ตัวแปรทั้ง 4 ด้าน

สามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานตามนโยบาย ได้ร้อยละ 52.90 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ $\pm .387$ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารทุกระดับมีการควบคุม และประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม มีการสรุปผลรายงานผลการประเมิน ในขณะที่เดียวกันมีการกระตุ้นส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพจน์ รุ่งอรุณ (2558, บทคัดย่อ) ที่ว่าปัจจัยด้านการควบคุม ประเมินผลและการกระตุ้นส่งเสริม มีประสิทธิภาพในการทำนายความสำเร็จของการนำนโยบายพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการส่งเสริมปัจจัยการบริหารเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้

1.2 ควรมีการส่งเสริมปัจจัยทั้ง 4 ด้านให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะปัจจัยด้านการควบคุม ประเมินผลและการกระตุ้นส่งเสริมที่มีอำนาจพยากรณ์มากที่สุด โดยผู้บริหารควรควบคุม และประเมินผลให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงาน มีการกระตุ้นส่งเสริมด้วยการประกาศเชิดชูเกียรติหรือให้รางวัลแก่ครูหรือโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายมีความก้าวหน้าและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงปัจจัยการบริหารด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน และศึกษาถึงปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานในโรงเรียนหรือในองค์กรอื่นๆ

2.2 ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงลึกจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมนโยบายที่ต่อเนื่องจากนโยบายดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาอย่างมั่นคงและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

ทรงศักดิ์ สุธุข. (2551). ปัจจัยทางการบริหารบางประการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มยุรี อนุมานราชชน. (2552). นโยบายสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ธรรมกมลการพิมพ์.

วรพจน์ รุ่งอรุณ. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิภาดา คุปตานนท์. (2552). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร : เทคนิคการจัดการสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรังสิต.

สมพร เฟื่องจันทร์. (2552). นโยบายสาธารณะ ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ออน อาร์ต ครีเอชั่น จำกัด.

- สัญญา เคนาภูมิ และวัชรินทร์ สุทธิชัย. (2556). *นโยบายสาธารณะ*. มหาสารคาม :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2556). *การประเมินผลการนำนโยบายการส่งเสริมรักการอ่านสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษา
ทั้งในโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน*. นนทบุรี : สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *รายงานผลการดำเนินงาน การกำกับ ติดตาม การ
ดำเนินงานตามนโยบาย “ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้” และ “นักเรียนชั้น ป.1
เมื่อจบชั้น ป.1 ต้องอ่านออกเขียนได้และมีมาตรการประเมินผลให้เป็นรูปธรรม” ปีงบประมาณ
พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ : แม็ทซ์พอยท์.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2552). *สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติปีการศึกษา 2549-2551*.
(เอกสารอัดสำเนา). กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2558). *หนังสือคู่มือการดำเนินงาน อ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง
และสื่อสารได้*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุนันทา เลาหนันท์. (2551). *การสร้างทีมงาน (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ : แชนด์เมตสติทเกอร์แอนด์ดีไซน์.
- Van Horn, C.E., and D. S. Van Meter. (1976). “*The Implementation of Intergovernmental Policy*” in Charles O.
Jones, and Robert D. Thomas eds., *Public Policy Making in a Federal System*. California :
Sage Publications.